

MAHORATLI O'QITUVCHI - MALAKALI MILLAT: UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISHDAGI MUAMMO VA YECHIMLAR

Murodova Sitora Ulug'bek qizi

*Navoiy viloyati Xatirchi tumani Maktabgacha va maktab ta'limi bo'limiga qarashli
27-umumiy o'rta ta'lim maktabining Boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'qituvchining mahorati, jamiyatdagi beqiyos roli, uzluksiz kasbiy rivojlantirishdagi muammo va uning yechimlarida o'qituvchining o'rni bo'yicha ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Mahoratli o'qituvchi, malakali millat, uzluksiz kasbiy rivojlantirish,

O'qituvchilik kasbi murakkab va mas'uliyatli jarayondan iborat. Ushbu kasbning sharafliligi va murakkabligi shu bilan belgilanadiki, o'qituvchi doimo ongning yagona sohibi bo'lmish insonning ta'lim-tarbiyasi bilan shug'ullanib, u bilan muloqot olib boradi, uning aqliy, ruhiy hamda jismoniy jihatdan yuksalishiga, o'sishiga o'z ta'sirini ko'rsatadi. Albatta, har tomonlama yetuklikka yetgan o'qituvchi esa malakali millat nomi ostida birlasha oladi. Ma'na shuning uchun ham ustozlik kasbi dunyodagi eng nozik, eng sharafliligi va shu bilan birgalikda eng mashaqqatli kasb hisoblanadi. O'qituvchi doimiy ravishda o'z malakasini oshirib, o'zishining muvaffaqiyatini yuqori darajada ta'minlashga yordam beradigan shaxsiy xislatlarini tarbiyalab borishi zarur. Jamiyat uchun o'qituvchining o'rni va roli beqiyos. Ularning saviyasi jamiyatni yo tubanga, yoki yuksakka olib boradi. "O'qituvchi va rahbarning vazifasi dono davlat rahbari vazifasiga o'xshaydi, shu sababli o'qituvchi eshitgan va ko'rganlarining barchasini eslab qolishi, aqlfarosatga, ravon nutqqa ega bo'lishi, o'qituvchilarga aytmoqchi bo'lgan fikrlarini to'la va aniq ifodalab berishni bilmog'i lozim. Shu bilan birga o'z nomusini qadrlashi, adolatli bo'lmog'i lozim. Ana shundagina u insoniylikning yuksak darajasiga ega bo'ladi va baxt cho'qqisiga erishadi," - deydi Abu Nasr Al-Forobiy bobomiz.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirishda bir necha muammolar va shunga ko'ra yechimlar ham mavjud. Bu muammolar o'rganilishi va yechim topish uchun o'qituvchi, ta'lim sohasidagi har bir shaxs yuqori tajribaga ega bo'lishini talab qiladi. Quyidagi yechimlar esa uzluksiz kasbiy rivojlantirishda muammolarga yechim topishda yordam berishi mumkin:

1. Qo'llanma, Maqolalar va Kitoblar: Kasbiy rivojlantirishdagi muammolarga yechim topish uchun maqolalar, kitoblar va darsliklardan foydalaning. Bu manbalardan kerakli bilimlar va amaliy maslahatlar olishingiz mumkin.

2. Mentorlik yoki Murojaat: Boshqa kasbiy tajribaga ega odamlar bilan murojaat qilish yoki ularni mentorligi sifatida qo'llab-quvvatlash tajribangizni oshirishi mumkin. Ular sizga maslahat berish, muammolarga yechimlar topishda yordam bering.

3. Tatbiqiy Malaka: Kasbiy rivojlantirishdagi muammolarga yechim topish uchun o'z malakangizni rivojlantirish juda muhimdir. O'z xarakteristikangizni yangilab, yangi ko'nikmalarni o'rganib chiqing.

4. Tahlil va Diagnostika Qo'yish: Muammolarni tahlil qilish va ularni aniqlash xilma-xillikni yechishga yo'li ochadi. Muammolarni ifodalab, ularni daromadga aylantirish uchun qadamlar belgilang.

5. Amaliy Mashg'ulotlar: Rivojlantirishdagi muammolarga yechim topishda amaliy mashg'ulotlar va misollar foydali bo'ladi. O'z ko'nikmalarini test qilish uchun amaliy mashg'ulotlardan foydalaning.

6. Tajriba olish: Muammolarga yechim topishda tajriba olish katta ahamiyatga ega. Yangi xulosa va yechimlarni sinab ko'rish va o'rganishdan zavq oling!

7. Internet Resurslari: Rivojlantirish sohasidagi muammolarga yechim topish uchun internetdagi resurslardan, forumlardan, bloglardan, videolardan va veb-saytlardan foydalaning.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirishda muammolarga yechim topish ma'lum bir vaqtni va sabr-toqatni ham talab qiladi. Muammolarni tahlil qilish, yechiladigan xilma-xil bosqichlarni belgilash va amaliy yechimlar qidirish kabi qadamlar sizga ushbu jabhada muvaffaqiyatga erishuvingizda yo'ldosh bo'ladi.

Xusola qilib aytganda, o'qituvchi – ulkan mas'uliyatli, hur fikrli va o'sib boruvchi bilim egasi. Zamonaviylik uning majburiy sifati, bilimiga qanday talab bo'lsa, unga ham shunchalik qat'iy talab bo'ladi. Ya'ni bilimini bu zamonga muvofiqlashtirib borilmasa, nafi va dollzarbligi kamayib boradi. Demak, keng dunyoqarash, hur fikrlash va zamonaviylik o'qituvchining majburiy kasb talabidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. ZAMONAVIY O'QITUVCHI VA UNGA QO'YILADIGAN TALABLAR: Journal of Pedagogy and psychology in modern education , Vol. 3 No.5 (2023) October

2. M. Davletshin. Zamonaviy maktab o'qituvchisining psixiologiyasi. Toshkent, 2003-yil

3. Mukarram Axmedova "Pedagogik kompetentlik", Toshkent, 2018-yil